

Ο επίσκοπος Μπαρυσέφκα Βίκτωρ: «Στις σημερινές δοκιμασίες η πίστη μας δεν εκλείπει, αλλά ενδυναμώνεται και επαυξάνει»

Ο συνομιλητής μας επίσκοπος Μπαρυσέφκα Βίκτωρ είναι βικάριος της εκκλησιαστικής επαρχίας Κιέβου, επικεφαλής της Διοίκησης της Ιεράς Μητροπόλεως Κιέβου της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, μέλος της Διασυνοδικής Επιτροπής, παρουσιαστής της τηλεοπτικής εκπομπής «Pravoslavny vestnik» («Ορθόδοξος κήρυκας»). Από τον Μάιο του 2017 ο Θεοφιλέστατος ανέλαβε επικεφαλής του Γραφείου της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας στους ευρωπαϊκούς διεθνείς οργανισμούς, λαμβάνει μέρος στις συνεδρίες του ΟΑΣΕ, τις συνόδους του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, σε εκδηλώσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, όπου μέσω ομιλιών και παρεμβάσεων θέτει σε γνώση της διεθνούς κοινής γνώμης πληροφορίες σχετικά με τη θρησκευτική ζωή στην Ουκρανία, επικεντρώνοντας την προσοχή του στις παραβιάσεις των συνταγματικώς κατοχυρωμένων δικαιωμάτων και ελευθεριών εκατομμυρίων πιστών της κανονικής Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

– Θεοφιλέστατε, αυτή την περίοδο σε όλες τις εκκλησιαστικές επαρχίες της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας συγκεντρώνονται υπογραφές κάτω από εκκλήσεις προς τον πρόεδρο, τον πρωθυπουργό και τον πρόεδρο της Βουλής της Ουκρανίας. Όπως κατέστη γνωστό, σε αυτές τις εκκλήσεις οι ορθόδοξοι χριστιανοί εκφράζουν ομαδικά την ανησυχία τους σχετικά με την υιοθέτηση των αντισυνταγματικών νόμων της Ουκρανίας υπ’ αριθμ. 2673-VIII και № 2662-VIII, οι οποίοι στρέφονται κατά της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και στοχεύουν να της αφαιρέσουν τη νομική και κανονική ονομασία της ως «Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία» και να της επικολλήσουν την ετικέτα της «Εκκλησίας της χώρας-εισβολέα» με όσα εξ αυτού συνεπάγονται. Γιατί ειδικά τώρα συγκεντρώνονται οι υπογραφές κάτω από αυτές τις εκκλήσεις; Μήπως θα έπρεπε πιθανώς να έχει γίνει αυτό νωρίτερα;

– Οι νόμοι που προαναφέρατε ψηφίσθηκαν από τη Βερχόβνα Ράντα (Βουλή) και υπεγράφησαν από τον Π. Ποροσένκο στις αρχές ακόμη του 2019. Το περιεχόμενό τους προσκρούει στο άρθ. 35 του Συντάγματος της Ουκρανίας, σύμφωνα με το οποίο η Εκκλησία είναι διαχωρισμένη από το κράτος. Κατά τη διετία που μεσολάβησε ο Προκαθήμενος της ΟΟΕ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Ονούφριος και η Ιερά Σύνοδος δήλωσαν επανειλημμένως ότι αυτοί οι νόμοι είναι αντισυνταγματικοί, αντεκκλησιαστικοί και επομένως αντιλαϊκοί, καθότι αποβλέπουν στον περιορισμό των θρησκευτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών εκατομμυρίων θρησκευόμενων Ουκρανών πολιτών. Με έναν από αυτούς τους νόμους οι ενορίες, οι μονές και οι επαρχίες μας στερήθηκαν της δυνατότητας να διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες καταχώρησης, να εισάγουν αλλαγές στα ιδρυτικά τους έγγραφα, να συντάσσουν τα απαραίτητα έγγραφα για τα οικοπέδά τους προς ανέγερση ναών, να ανοίγουν τραπεζικούς λογαριασμούς, να έχουν οικονομικές δραστηριότητες, διότι οι τοπικές υπηρεσίες καταχώρησης απαιτούν πρώτα να γίνει η μετονομασία τους. Ο θρησκευόμενος λαός ήλπιζε ότι η νέα κυβέρνηση θα στρέψει την προσοχή της σε αυτό το πρόβλημα και θα διορθώσει τα σφάλματα των προκατόχων της, αλλά μέχρι σήμερα αυτό δεν έχει γίνει.

Πρέπει να πούμε ότι την τελευταία πενταετία συνέβησαν πολλά γεγονότα, που είχαν χαρακτήρα επιβολής διακρίσεων εις βάρος της Εκκλησίας μας. Είναι τόσο η ψήφιση των ως άνω νόμων, όσο και οι βίαιες αρπαγές ναών, και η συστηματική ρητορική μίσους, και η δεδηλωμένη επιθετικότητα κατά των πιστών μας. Αλλά, το βασικό είναι ότι αυτά δεν τα έζησαν κάποιες μεμονωμένες μόνον ενορίες, χωριά και άνθρωποι. Όλα αυτά τα υπέφερε η Εκκλησία μας, εκατομμύρια των πιστών μας, οι οποίοι ζουν στην Υπερκαρπαθία και τη Λεώπολη (Λβοφ), το Λουγκάνσκ και το Ντονέσκ, το Κίεβο, το Τσερνίγκοφ, την Οδησό και την Κριμαία. Και σήμερα δεν γίνεται πλέον λόγος για τοπικά προβλήματα του ουκρανικού πληθυσμού, αλλά για τους ανθρώπους, τους οποίους συνένωσε η κοινή συμφορά. Γι’ αυτό ο θρησκευόμενος ορθόδοξος λαός της Ουκρανίας δεν επιθυμεί πλέον να σιωπήσει. «Πρέπει να κάνουμε κάτι, δεν επιτρέπεται να καθόμαστε ακίνητοι, εάν οι Αρχές δεν μας δίνουν προσοχή και δεν μας ακούνε», τέτοιου είδους μηνύματα άρχισαν ολοένα και συχνότερα να καταφθάνουν από απλούς πιστούς και ιερείς χωριών προς τους επαρχιούχους επισκόπους και τον Προκαθήμενο της Εκκλησίας.

Ως αποτέλεσμα αυτών προέκυψε η λαϊκή πρωτοβουλία για συλλογή υπογραφών κάτω από

εκκλήσεις προς τους πρώτους πολίτες της χώρας. Αυτή η πρωτοβουλία προήλθε εκ των «κάτω» και σήμερα υλοποιήθηκε στο επίπεδο ολόκληρης της Εκκλησίας. Οι άνθρωποι κουράστηκαν από τις παρανομίες και είναι έτοιμοι να υπερασπισθούν την Εκκλησία τους με κάθε νόμιμο – και το υπογραμμίζω, αποκλειστικά νόμιμο – μέσο. Ενώ όσοι επιθυμούν να αποκτήσουν πολιτικά κέρδη από τη σύγχρονη μόδα «κατά της ΟΟΕ» οφείλουν πιο συχνά να καταφεύγουν στην ιστορία και να θυμούνται ότι ο ουκρανικός λαός είναι υπομονετικός, αλλά αυτή η μακροθυμία αργά ή γρήγορα έχει την ιδιότητα να εκλείπει.

– Από την άλλη πλευρά, όμως, αυτή η ετοιμότητα των ανθρώπων υπό την παρούσα ουκρανική πραγματικότητα να υψώσουν ανοικτά τη φωνή τους προς υπεράσπιση της Εκκλησίας δεν θα επισύρει ένα νέο κύμα σημερινών διωγμών κατά των χριστιανών, όπως αυτό συμβαίνει λ.χ. στις χώρες της Μέσης Ανατολής, της Αφρικής, της Ινδίας; Πώς, κατά τη γνώμη Σας, φαντάζει η Ουκρανία εν μέσω αυτών των εγκλημάτων;

– Πράγματι, μια σειρά διεθνών οργανώσεων προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που μελετούν θρησκευτικά προβλήματα σε διάφορες χώρες και ηπείρους, δημοσιεύουν ανησυχητικά στατιστικά στοιχεία, που καταγράφουν τις διώξεις εις βάρος των χριστιανών διαφόρων ομολογιών. Ειδικότερα δε, η οργάνωση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων «Open Doors» στον απολογισμό της «World Watch List» για το 2019 διαπίστωσε ότι ο αριθμός των χριστιανών, που διώκονται εξαιτίας της πίστεώς τους, έχει αυξηθεί από 260 στα 309 εκατομμύρια, δηλαδή αυξήθηκε κατά 50 εκατομμύρια ανθρώπους! Μάλιστα, ο αριθμός των μαρτυρικών θανάτων παγκοσμίως έχει αυξηθεί κατά 60 %. Είναι φρικιαστικοί οι αριθμοί! Και περισσότεροι απ' όλους χριστιανοί σκοτώθηκαν από τα χέρια βασανιστών τους στη Νιγηρία. Όπως αποδεικνύουν τα στατιστικά στοιχεία, εννέα στους δέκα θρησκευόμενους της χριστιανικής ομολογίας υπέφεραν στην Αφρική.

Κρίνοντας από τη σημερινή κατάσταση η Ουκρανία δεν εντάχθηκε σε αυτόν τον αξιοθρήνητο κατάλογο. Εν τούτοις, οι τάσεις, που παρατηρούνται στη χώρα μας και συνδέονται με τη δράση παρακρατικών συνδέσμων και ακροδεξιών οργανώσεων, οι οποίοι μάχονται κατά της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, καθώς και οι παρεμβάσεις των κρατικών υπηρεσιών στη ζωή της Εκκλησίας, προκαλούν ανησυχία ήδη από τη σημερινή μας εποχή. Από τις αρχές του 2021 ολοένα και συχνότερες έγιναν πάλι οι επιδρομικές αρπαγές ναών από τους οπαδούς της «Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ουκρανίας», οι οποίοι μετά από τέτοιες πράξεις συχνά λησμονούν τον δρόμο προς τους καταληφθέντες από τους ίδιους ναούς. Όλα αυτά συμβαίνουν υπό την αδιαφορία των τοπικών Αρχών και των οργάνων της Αστυνομίας. Είναι θλιβερό, αλλά οι κανόνες του Συντάγματος και της νομοθεσίας της Ουκρανίας υπάρχουν μόνον στο χαρτί.

– Πείτε μας, Θεοφιλέστατε, τι μπορούμε να αντιπαρατάξουμε σε αυτά τα φαινόμενα; Ποια μέτρα λαμβάνει από την πλευρά της η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία για την προστασία της και πώς τούτο αντανακλάται στη διάθεση των πιστών;

– Ζούμε παρ' όλ' αυτά ωστόσο σε ένα κράτος δικαίου, όπου υφίσταται όχι μόνον η εσωτερική

νομοθεσία, αλλά πρέπει και να ισχύουν οι κανόνες του διεθνούς δικαίου σύμφωνα με τις υποχρεώσεις, τις οποίες ανέλαβε το κράτος μας, υπογράφοντας σειρά διεθνών συμβάσεων. Οι νομικές υπηρεσίες της Εκκλησίας μας χρησιμοποιούν όλες τις δυνατότητες του δικαστικού συστήματος, προκειμένου να αποκαταστήσουν το δίκαιο. Αρχίζοντας από το 2018 κατατέθηκαν περίπου 400 προσφυγές στα δικαστήρια και ασκήθηκαν περίπου 250 ποινικές διώξεις.

Σε μεμονωμένες περιπτώσεις επιτυγχάνεται να αποδείξουμε διά της νομίμου οδού ότι ο ένας ή ο άλλος ναός αρπάχθηκε παράνομα, κατά παράβαση των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων των πιστών. Είναι άλλο ζήτημα ότι ακόμη και μετά την έκδοση τέτοιων αποφάσεων τα τοπικά όργανα εξουσίας περιφρονούν συχνά αυτές τις ετυμηγορίες και δεν τις εκτελούν στην πράξη. Ωστόσο, χάρη στην έγκαιρη αντίδραση των νομικών τμημάτων πολλές συγκρουσιακές καταστάσεις επιτεύχθηκε να επανέλθουν στο πεδίο του νόμου.

– Θεοφιλέστατε κ. Βίκτωρ, πώς αλλιώς οι θρησκευόμενοι της μεγαλύτερης ομολογίας στην Ουκρανία μπορούν να αντιδράσουν σε όσα συμβαίνουν και ξεπερνούν κάθε νόμιμο πλαίσιο;

– Οι πιστοί της Εκκλησίας μας έχουν ήδη αρχίσει να αντιδρούν αποτελεσματικά, συγκεντρώνοντας υπογραφές από κάθε ενορία και μονή κάτω από τις εκκλήσεις προς την ηγεσία της χώρας μας. Δεν αποκλείεται ότι η δραστηριότητα αυτή θα έχει συνέχεια. Αλλά πρωτίστως η αντίδρασή μας είναι η προσευχή υπέρ όλων των αδελφών μας, ακόμη και υπέρ των κακοπροαίρετων.

Στην προσευχή βρίσκεται η παρηγοριά και η δύναμή μας. Σε κάθε Θεία Λειτουργία, τόσο στην Ουκρανία, όσο και παγκοσμίως, ψάλλονται οι Μακαρισμοί, οι οποίοι ολοκληρώνονται με τα λόγια του Σωτήρα: «Μακάριοι οί δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς...» (Ματθ. 5.10-12). Όλοι μας πρέπει να θυμόμαστε καλά αυτά τα ευαγγελικά λόγια.

Ο Προκαθήμενός μας Μακαριώτατος Μητροπολίτης Ονούφριος κατά τη διάρκεια της εξαετούς πρωτοεραρχικής διακονίας του στα κηρύγματα και τα μηνύματά του προς το ποίμνιο πολλών εκατομμυρίων δεν κουράζεται να επαναλαμβάνει ότι η οδός του χριστιανού, όπως και η οδός της Εκκλησίας γενικότερα, δεν μπορεί να είναι εύκολη, αλλά από τον καθένα μας εξαρτάται πώς να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις του κόσμου τούτου, τον χρόνο, τις δοκιμασίες και τους πειρασμούς. Η προσοχή κάθε χριστιανού πρέπει να στρέφεται πρωτίστως στην κατάσταση της καρδιάς του, στον αγώνα κατά του φθαρτού ανθρώπου εντός του, στην απόκτηση της χάριτος του Αγίου Πνεύματος, υπενθυμίζοντας τα λόγια του Αποστόλου Παύλου ότι «οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανοῖς» (Εφ. 6.12).

Θα παραθέσω εδώ μία από τις ρήσεις του Μακαριωτάτου μας κ. Ονουφρίου: «Όλες οι δοκιμασίες, τις οποίες επιτρέπει ο Κύριος, είναι προς διόρθωσή μας... Κάθε άνθρωπος μέσω των δοκιμασιών αυτών πρέπει να διορθώσει τον εαυτό του. Και αυτή θα είναι μια σωστή στάση έναντι των θλίψεων και των δυσκολιών, που συναντάμε στην πορεία της επί γης ζωής μας».

Θα επισημάνω ότι παρ' όλα τούτα ο Μακαριώτατος είναι πάντοτε ισορροπημένος και ήρεμος, πάντοτε εύχαρις και καταδεκτικός και τοιουτοτρόπως δίνει σε όλους μας το παράδειγμα της ενάρετης ζωής, της ένθερμης προσευχής και της επιμελούς εργασίας.

– Θεοφιλέστατε, ωστόσο τα γεγονότα των τελευταίων μηνών με νέες αρπαγές ναών στο Βολύν, τον ξυλοδαρμό ιερέα στο Κίεβο, την ένοπλη επίθεση και τον τραυματισμό με μαχαίρι δύο κληρικών στο Ζαπορόζιε προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία. Άλλωστε πρόκειται για ολοφάνερα ποινικά αδικήματα, τα οποία πρέπει όχι απλώς να ερευνηθούν, αλλά και να ενημερωθεί γι' αυτά η κοινή γνώμη στην Ουκρανία και στο εξωτερικό.

– Όλα τα γεγονότα, που προαναφέρατε και τα οποία, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία των περασμένων πέντε-έξι ετών, είναι υπεραρκετά σε αριθμό, μαρτυρούν ότι στην ουκρανική κοινωνία αυξάνεται διαρκώς το επίπεδο του μίσους και της επιθετικότητας. Σε διάφορες περιοχές της Ουκρανίας, και όχι μόνον στις δυτικές, οι κληρικοί και οι λαϊκοί της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας (ΟΟΕ) δέχονται εκφοβισμούς, συκοφαντίες, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις και βία. Παιδιά των πιστών της ΟΟΕ γίνονται συχνά αντικείμενα χλευασμού από τους συμμαθητές τους ακόμη και διδασκάλους, τους κατηγορούν ότι εκκλησιάζονται σε «μοσχοβίτικη» Εκκλησία. Πείτε μου, πώς μια νέα μητέρα με μικρά παιδιά να μεταβεί σε ναό του Θεού, γνωρίζοντας ότι έξω από τον ναό μπορούν να την περιμένουν επιθετικά διακείμενοι νεαροί με βόμβες μολότοφ, σιδερολοστούς και μαχαίρια; Πώς μπορεί να αισθάνεται ο άνθρωπος, ο οποίος αναγκάζεται να πηγαίνει για να προσευχηθεί στον Θεό και γίνεται στόχος μίσους και κακής προαιρέσεως;

Αποστολή των οργάνων της εξουσίας είναι να παρεμποδίζουν παρόμοιες εκδηλώσεις, να προλαμβάνουν συγκρούσεις, υποκινούμενες από θρησκευτική αιτιολογία, να προστατεύουν τα δικαιώματα των πολιτών, να συμβάλλουν στη μείωση της επιθετικότητας στην κοινωνία.

– Στα ουκρανικά τηλεοπτικά δίκτυα τις Κυριακές μεταδίδονται ακολουθίες των ουνιτών, της «Ορθόδοξης Εκκλησίας Ουκρανίας», αλλά για τη μεγαλύτερη ομολογία της χώρας δεν υπάρχει τηλεοπτικός χρόνος. Έχει γίνει πλέον κυρίαρχη τάση τα τελευταία χρόνια;

– Ορισμένα τηλεοπτικά δίκτυα μόνον από αρνητική άποψη αναφέρονται στην Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία, ρίχνοντας λάσπη στους ιεράρχες, τους ιερείς και τους λαϊκούς της και συκοφαντώντας όλη την Εκκλησία. Υπάρχουν όμως και ΜΜΕ, όπου μπορεί κανείς να συναντήσει αληθινές και ωφέλιμες πληροφορίες. Ο δημοφιλής, για παράδειγμα, τηλεοπτικός σταθμός «Inter» μεταδίδει

εορταστικές ακολουθίες από τη Λαύρα των Σπηλαίων του Κιέβου, τον «Λόγο του Προκαθημένου», δηλαδή το εβδομαδιαίο μήνυμα του Μακαριωτάτου Μητροπολίτη Ονουφρίου προς τους πιστούς. Σήμερα η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία διαθέτει τις εκκλησιαστικές της διαδικτυακές πύλες και ιστοσελίδες, ενημερωτικές και μορφωτικές εκπομπές. Τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά σε όγκο και βελτιώθηκε ποιοτικά το περιεχόμενο με ορθόδοξη θεματολογία στον χώρο των μέσων ενημέρωσης. Υπό τις συνθήκες της πανδημίας του κορονοϊού πραγματοποιούνται απευθείας μεταδόσεις στο διαδίκτυο από πολλούς ναούς και μονές.

Πρέπει όμως να επισημάνουμε ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με έναν άλλο κίνδυνο, όταν η υπερβολική ενασχόληση με τις ενημερωτικές υπηρεσίες με σκοπό τον διαφωτισμό και τη διεύρυνση των θρησκευτικών γνώσεων υποκαθιστά το πλέον κεντρικό, στο οποίο μας καλεί ο Σωτήρας: «Άγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου» (Λουκ. 21.36).

Ουδέποτε ἔλειψαν οι δοκιμασίες από την Εκκλησία, πράγμα που ισχύει και για κάθε χριστιανό ξεχωριστά κι έτσι θα συμβαίνει έως τη συντέλεια του αιώνας, όπως μας διδάσκει ο Κύριος Ιησούς Χριστός, του Οποίου ακούγεται διαχρονικά ο αθάνατος λόγος Του: «Ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. 28.20). Και βεβαιωνόμαστε σήμερα ἰδίως ὄμμασι για την πιστότητα των λόγων του Σωτήρα ὅτι οι πύλες του Ἄδου δεν μπορούν να υπερνικήσουν την δημιουργηθείσα ἀπὸ Εκείνον Εκκλησία. Στις σημερινές δοκιμασίες η πίστη μας δεν εκλείπει, ἀλλὰ ενδυναμώνεται και επαυξάνει.

*Με τον επίσκοπο Μπαρυσέφκα Βίκτορα συζήτησε ο διάκονος Σέργιος Γκερούκ
Πηγή: [Pravoslavie.ru](https://pravoslavie.ru)
5 Μαρτίου 2021*